N°. 9. 1835.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws-Blad.

Zondag en Maandag 11 en 12 Januarij.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

Brussel. — De hertog van Leuchtenberg is gisteren morgen met de beide portugesche gezanten en zijn gevolg te Brussel aangekomen en aan het hôtel van het portogeesch gezantschap afgestapt. Op den middag heeft er op de Place Royale te zijner eer een wapenschouw van het garnizoen plaats gehad, na welks afloop de hertog een bezoek bij vorst *Leopold* heeft afgelegd. Des namiddags zou hij aan het hôtel der portugesche legatie de te Brussel zich bevindende vreemde gezanten en de belgische ministers ontvangen. De adjudant van vorst *Leopold*, de generaal *d'Hane de Steenhuyzen*, was den hertog te gemoet gegaan en vergezelde hem.

— Gisteren moest de belgische kamer van afgevaardigden hare zittingen hervatten, doch de leden waren niet in genoegzamen getale opgekomen, zoodat de zitting tot heden uitgesteld werd.

— Het *Journal de Flandres* spreekt van een hooggaande twist en vechtpartij, die te Doornik tusschen de militairen en burgers had plaats gehad en waarbij de infanterie voor de burgers tegen de kurassiers partij getrokken had; twee personen waren doodelijk gewond geworden. Dergelijke berigten van verdeeldheid en gevechten tusschen burgers en militairen in de garnizoensplaatsen vindt men bijna dagelijksch in de belgische bladen vermeld.

— Van wege de bank of maatschappij tot bevordering van de volksvlijt te Brussel is een berigt in de dagbladen geplaatst, tot logenstraffing van 't geen door sommige derzelven was verspreid geworden, dat namelijk de bank jaarlijksch rekeningen sloot met onzen koning en het amortisatie-syndicaat te Amsterdam, en aanmerkelijke sommen door dezelve werden overgemaakt; wordende er bij dit berigt verklaard, dat gemelde bank sedert het laatst van September 1830 volstrekt geene betrekking, 't zij met Z. M., 't zij met de commissie van het amortisatie-syndicaat, had onderhouden.

— Te Antwerpen waren gisteren genoteerd: Bel. 97⅜; Nap. 89¼ Sp. perpet. 45⅝, 46, 45¾: 3 pct. 27⅝; Braz. 78½.

De Londensche berigten over Belgie tot den 6den ontvangen, melden, dat de verkiezingen van de hoofdstad, en van de omstreken voor zoover die alreeds bekend waren, meerendeels in 't voordeel van de partij der hervormingsgezinden uitvielen. Voor Westminster was de bekende kolonel *Evans* en sir *F. Burdett* verkozen; in eene andere Londensche wijk de bekende romanschrijver *Bulwer*; te Nottingham waren de heeren *Hobhouse* en *Ferguson* weder ingekozen, terwijl te Portsmouth de admiraal *Napier* en sir *Ch. Rowley* de meeste stemmen hadden gekregen. Staande dat te Londen op het stadhuis de verkiezingen plaats hadden, heerschte er in al de wijken van de stad eene buitengewone beweging. Alle zaken scheen stil te staan, terwijl onderscheidene volkshoopen met vaandels voorop en met groote borden, waarop de namen der verkozen leden te lezen stonden, de straten doortrokken. Van ongeregeldheden had men echter niets vernomen.

— Sir *R. Peel* zou den 8sten een groot diplomatiek diner geven.

— Ter Londensche beurs van den 6den waren genoteerd: 3 pCt. gecons. 92¼; Ned. 2½ pCt. 54; Cortes 54½; Portug. 87; Braz. 79½.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 7den Januarij.

De kamer van afgevaardigden houdt zich nog bezig met het ontwerp van wet over de regie der tabak, en heeft gisteren de bepaling aangenomen, dat het gouvernement vooreerst nog gedurende vijf jaren dit monopolie zal behouden.

Op onderscheidene plaatsen, waar dezer dagen, ten gevolge van de uitgebragte keuze tusschen dubbele benoemingen, nieuwe verkiezingen van afgevaardigden moesten plaats hebben, schijnt de oppositie de overhand te behouden. De heer *Garnier Pagès* is te Mans herkozen; te Savenay zijn de stemmen verdeeld geweest tusschen den heer *Nicod*, die tot de liberale oppositie behoort, en den hertog *de Fitz James*, die mede te Nantes en te Toulouse als kandidaat is opgetreden. Men wil dat het ministerie, indien deze erkende voorstander van het oudere stamhuis hier of daar werkelijk benoemd mogt worden, het voornemen heeft zich tegen zijne admissie te verzetten, en wel op grond, dat de waardigheid van pair regtens levenslang behouden wordt, en hij dus, in weerwil zijner demissie, nog steeds als lid dier kamer moet worden beschouwd.

— Volgens den *Temps* zoude het ministerie, ten gevolge der bedenkingen van het Engelsch bestuur, de benoeming van den generaal *Sebastiani* tot gezant te Londen hebben ingetrokken, en had men thans het oog geworpen op den graaf *de Latour Maubourg*. Men wil voorts dat de heer *de Talleyrand*, in antwoord op de herhaalde aanzoeken dat hij tot zijne vorige betrekking zoude terugkeeren, een brief aan den koning heeft geschreven, die als een staatkundig testament kan beschouwd worden, en waarschijnlijk binnen kort het licht zal zien.

— Men heeft uit Madrid berigt ontvangen tot den laatsten der vorige maand. De kamer van afgevaardigden hield zich nog met het budget bezig, en had op voorstel harer commissie, vele bezuinigingen ingevoerd. Voorts wilde men dat er, tusschen de ministers *Martinez de la Rosa* en *Toreno* een ernstig verschil was gerezen over zekere voordragt rakende de geestelijke goederen, die de laatste geheel als domein wilde beschouwd hebben, terwijl de heer *Martinez de la Rosa* zoodanig een maatregel nog voor ontijdig hield. Men wil echter heden dat dit verschil is bijgelegd en diensten gevolge het ministerie onveranderd zal blijven.

— Heden (*7 Januarij*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. kont. 107,30; op tijd 107,45; 3 pCt. kont. 77,25; op tijd 77,50; Nap. renten kont. 93,85; op tijd 94,25; Sp. perpet. 44; 3 pCt. 27¼; Cortes 43.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 10den Januarij.

Bij Zijner Majesteits Besluit van den 8sten januarij, N°. 5, is tot voorzitter van de eerste kamer der Staten-Generaal, welke betrekking door het overlijden van den heer *W. F.* baron *Roëll* was opengevallen, gedurende den verderen tijd der tegenwoordige zitting van Hun Edel Mogenden benoemd de heer *W. F.* graaf *van Reede*.

— De *Staats-Courant* behelst heden de wetten van 27 December ll., namelijk die wegens de ligting der nationale militie, over 1835; die tot vaststelling van de begrooting over 1835, en die tot vaststelling der middelen tot dekking van de uitgaven, begrepen in de begrooting over 1835; zijnde alle drie den 6den dezer uitgegeven.

— Uit Leiden verneemt men, dat bij gelegenheid van het verjaarfeest der stichting van de Hoogeschool, in Februarij aanstaande, door het korps studenten eene luisterrijke maskerade zal gegeven worden, voorstellende den intogt van *Ferdinand* en *Isabella* in Grenada.

— Uit Dordrecht schrijft men van gisteren: « Ten gevolge der met het begin dezer week ingevallene en allengs toegenomene vorst, begon zich gisteren in de rivier voor deze stad eenig ijs te vertoonen, en werd dien dag door de stoomboot, in het veer tusschen deze stad en Rotterdam varende, de dienst gestaakt. Die dienst is echter heden, door den ingevallen dooi, wederom geregeld hervat."

— Uit Koblentz wordt onder dagteekening van den 4den gemeld, dat door den lagen waterstand op de rivieren ongeveer 200 groote en kleine meestal met steenkolen naar genoemde stad en naar den Rijn bestemde vaartuigen op de Saar achterbleven. Men was er toen zeer bevreesd voor het invallen van den vorst, vermits de schepen alsdan in groot gevaar niet alleen konden geraken, maar ook de brandstof te Koblentz en elders op de plaatsen waarheen de schepen bestemd waren, merkelijk duurder zoude worden.

— Het Deensche kofschip, *die Frau Margaretha*, kapitein *P. Carstens*, met steenkolen van Hull naar Altona bestemd, is den 23sten December in zinkenden staat op den Hoek van Holland gestrand; het volk is met de Reddingsboot behouden aan wal gebragt en een gedeelte der tuigaadje aangespoeld, doch het schip en de lading zijn geheel weg.

— De belgische bladen melden dat hun waardige landgenoot, de befaamde graaf *de Celles*, thans genaturaliseerd franschman, zich als kandidaat van het juiste midden, bij de verkiezingen voor een fransch departement voordoet.

— De Antwerpsche *Phare* vermeldt, dat men dezer dagen eene hoeveelheid buskruid van uit het kruidmagazijn aan de [illegible] sche poort naar de thans weder meerendeels opgeruimde [illegible] stelde citadel vervoerd heeft.

— In de bladen (gelijk door ons in ons nommer van 6 dezer) is onlangs gewag gemaakt van fijne paarlen, in het gouvernement van Archangel, in het noordelijke Rusland gevonden. Ter gelegenheid daarvan zegt de *Messager de Gand*, dat men zoover niet behoeft te gaan om die kostbare voorwerpen te zoeken. In het bosch van Chiny, in het groothertogdom Luxemburg, werden, volgens hem, onderscheidene kleine beekjes gevonden, van weinig diepte en uit nabijgelegen bronnen ontspruitende. In sommige dier beeken leefden in vrij groot aantal kleine schelpdieren, welker vorm het midden tusschen dien van den mossel en de oester hield. In sommige tijden van het jaar hielden deze schelpdieren zeer fijne echte paarlen in. Nu omtrent twintig jaren geleden kwamen bewoners uit het naburige Frankrijk, inzonderheid Lotharinger joden, naar deze schelpdieren visschen, zonder dat men hun eigenlijk doel kende. Korten tijd daarna werd het geheim ontdekt en de boschbeambten lieten nu op hunne beurt naar de bedoelde paarlen visschen, waarvan zij een deel aan de administratie opzonden. Of deze vangst sedert was voortgezet, uit het oog verloren of meer uitgebreid, was aan den schrijver van het berigt in den *Messager de Gand* onbekend.

— Volgens den engelschen *Morning Port* bedraagt de voorraad thee, die zich tegenwoordig in de magazijnen der engelsche Oost-Indische kompagnie bevindt niet minder dan 40 millioen ponden en werd toereikende geacht voor een halfjarig gebruik. De laatste verkoopsprijzen waren lager dan alle vroegere. Inmiddels kwamen er nog steeds groote kwantiteiten thee binnen, en moet onder anderen de invoer in slechts eene week (tot 16 December) over de 600,000 ponden bedragen hebben.

— In het engelsch dagblad *the Age* leest men het volgende over de burgerlijke afkomst en verheffing der voornaamste leden van de engelsche regtsmagt:

» De lords *Eldon* en *Stowel* zijn de zoons van een schipper en van een steenkolen-koopman in 't klein te Newcastle. Lord *Stowel* nam 40 pond sterling op, om te kunnen reizen. Beide deze mannen wisten gedurende eenigen tijd, door hunne talenten, als huisonderwijzers in hun eigen onderhoud te voorzien. Lord *Tenterlen*, de zoon van eenen kapper, heeft zijne opvoeding uit de fondsen der stads-armenkas genoten. Het hoofd der justitie van de *common pleas* is de zoon van een prokureur. Een der regtsgeleerden van zijn collegie, de heer *J. Willeamsi* is afkomstig van een paardenkoopman uit het graafschap York. Een ander regtsgeleerde, de heer *S. Pollok*, is de zoon van een zadelmaker te Caring-Cross. De heer *Bickersteth*, insgelijks een regtsgeleerde, oefende niet lang geleden het beroep van chirurgijn uit en was vroedmeester der familie van lord *Clifford*. De moeder van den regtsgeleerde *Gurney* hield op eene der pleinen van de city een stalletje voor den verkoop van vlug- en schotschriften. 's Konings raadsheer en de neef van sir *J. Scarlet*, de heer *Campbell*, alsmede de heer *Sergeant Spantrie* waren stenographen van een dagblad, op een tijd, waarin die betrekking veel minder betaald werd dan tegenwoordig. De heer *Stephens*, chef ter rolle der kanselarij, was eveneens een stenograaph. Vijf der naar de kolonien gezondene regters waren het desgelijks.

» Vijftien onzer tegenwoordige advokaten eindelijk oefenden in der tijd eveneens het beroep van snelschrijver voor openbare bladen uit. De procureur-generaal, de heer *Sugden*, was de zoon van een baardscheerder en kreeg zijne opvoeding bij den heer *Grouive*, notaris van wijlen de markiezin van *Londonderry*. Het verdient opmerking, dat de redenen die zich tegen de toelating van den heer *Sugden* opdeden, daarin bestonden, dat hij klerk was geweest; ondertusschen sprong de heer *Hargrave*, ter oorzake van het uitstekend gedrag diens braven mans, het sieraad der regtbank, voor denzelven in de bres, de bedenking doende gelden, dat het er weinig op aankwam, wat de heer *Sugden* was geweest, vermits deszelve een uitstekend verdienstelijk man was, schrijver van een werk, waarin hij kundigheden van den eersten rang had aan den dag gelegd, en dat hij thans niet anders dan de heer *Ed. Burtet Shaws-Sugden*, procureur-generaal van Z. M. was. Maar weinige in hunnen tijd uitstekende mannen, welke dit beroep opgeleverd heeft, hebben het langs denzelfden weg zoo ver gebragt.

» De lord-kanselier *Saunders*, wiens rapporten tot heden het beste wetboek voor de pleiters zijn, bedelde in zijne jeugd en werd het eerst door eenen procureur opgemerkt, die hem bij zich aan het werk zette. Lord *Kenyon* was de kweekeling van eenen procureur. Lord *Hardwicke* was van boeren afkomst en vervolgens klerk. Lord *Thorlowe*, die door eigen studie zich beroemd heeft gemaakt, had tot gewoonte te zeggen: » Het zekerste middel om voort te komen voor eenen regtsgeleerde, is het onderrigt van de armoede." Eens dat de heeren *Erskine* en *Curran* met den tegenwoordigen koning, toen nog prins van Wallis, op eenen maaltijd waren, stelde de vorst den dronk in: »op de Regtbank!" *Erskine* zeide dat hij van dezelve alles verschuldigd was; »en ik, voegde *Curran* daarbij, wat zal ik zeggen, daar zij mij van den boerenstand tot aan de tafel van mijnen vorst verheven heeft?"

D U I T S C H L A N D.

FRANKFORT, den 6den Januarij.

Volgens schrijven uit Petersburg had men aldaar de stellige overtuiging, dat het overlijden van den Schach van Persie niet zulke gewigtige gevolgen zoude hebben, als men elders vreesde. In het laatst van zijn leven had genoemde vorst alles zoodanig voorzien, dat er geen twijfel was, of de door hem aangewezen troonsopvolger zou zich zonder moeite weten te handhaven, en door het beste gedeelte der natie daarin worden ondersteund.

Uit Petersburg wordt voorts, onder dagteekening van den 27sten December gemeld, dat aldaar eindelijk de vorst, ofschoon voor dat klimaat niet zwaar, ingevallen was; men had, namelijk, den 25sten, eersten Kersdag, eene koude van 10 grad. *Reaumur*, gelijk staande met 10 grad. boven 0 volgens de schaal van *Fahrenheit*, gehad.

De geschutgieterij, binnen kort te Odessa opgerigt, is, naar men uit die stad schrijft, op den 4den der vorige maand het eerst werkende geweest, en zijn bij die gelegenheid onderscheidene voorwerpen gegoten, welke ten volle aan de verwachting beantwoord hebben. In gemelde gieterij, de eenige aan dien kant, zullen allerlei zaken, niet alleen van metaal, maar ook van ijzer en koper gegoten worden.

— De bevolking van Berlijn beliep gedurende het vorige jaar 252,000 zielen, waaronder 4,700 fransch-gezinden en 4,500 Joden. Het getal der partikuliere wonhuizen bedroeg 7000.

— De courant van Agram meldt, als bijzonder betrekkelijk den thans daar afgeloopen wijnoogst het volgende merkwaardige geval:

» Op sommige plaatsen is de wijnoogst derwijze ruim uitgevallen, dat de wijnbouwers, uit gebrek aan het benoodigde vaatwerk, zich niet anders wisten te helpen om den wijn te bergen, dan daardoor, dat zij in den grond groote kuilen groeven, dezelve met tegels en cement bekleedden en de most daarin lieten stroomen. In andere streken daarentegen was men genoodzaakt, ten einde vaatwerk te verkrijgen, den ouden slechteren wijn te laten wegloopen, om plaats te maken voor het betere druivensap dezes jaars. Jammer slechts, dat zeer vele menschen door het buitensporig gebruik van den nieuwen wijn plotselijk zijn overleden en bijkans dagelijks dergelijke gevallen zich hernieuwen."

— Te Munchen is voor weinige dagen eene uitvoerige politie-verordening uitgevaardigd, waarvan het doel is eene geheele uitroeijing der bedelarij. Bij dezelve worden voortaan niet alleen met straf bedreigd de bedelaars, maar ook degenen die hen aalmoezen geven, zullende de eersten als belagers van de openbare veiligheid, en de laatste als begunstigers van dezen moedwil beschouwd worden.

In het afgeloopen jaar heeft in datzelfde Munchen het getal der aldaar geborene onechte kinderen dat der wettige wederom verre overtroffen.

— Een der Zwitsersche bladen meldt, dat op den 23sten December het dorp Felsberg, in Graauwbunderland, eene waarschuwing als 't ware gekregen heeft, van het lot dat hetzelve bedreigt. Een tiental geweldige rotsblokken zijn met een verschrikkelijk geweld in de valei gestort en op het weiland achter het dorp neergekomen. Er hebben gelukkig geene ongelukken bij plaats gehad; bij het eerste oogenblik van schrik vloden een aantal moeders met hare halfnaakte kinderen naar de nabij gelegen zijbrug, om het levensgevaar te ontwijken.

— Uit Weenen schrijft men van den 30sten der vorige maand, dat de fransche gezant, graaf *de St. Aulaire* van daar binnen weinige dagen naar Parijs zoude vertrekken, en welligt niet terug zoude keeren, ofschoon zijn opvolger nog niet bekend was. — In het aanstaande voorjaar wilde men dat er te Brünn in Moravien andermaal een oefeningsleger zoude bijeen komen. — Eindelijk had men ook aldaar het berigt ontvangen, dat er in Albanie een gevaarlijke opstand tegen de Porte was uitgebroken.

— Te Galatz was laatstelijk een Oostenrijksch schip aangekomen, aan welks boord de pest heerschte, en waaraan reeds het geheele scheepsvolk, op twee personen na, op de reis overleden was. Op bevel der overigheid heeft het zich, met de daarop nog overgeblevenen, onmiddellijk moeten verwijderen.

E N G E L A N D.

LONDEN, den 7den Januarij.

Z. K. H. de hertog van Cumberland is hier van het vasteland terug gekomen. De hertog heeft eergisteren eene audientie bij den koning gehad.

— Gisteren zijn er depeches naar Zr. Ms. ambassadeur te Parijs, lord *Granville*, gezonden.

— De baron *van Zuylen van Nyevelt* wordt hier elk oogenblik verwacht. Zijne komst zet eene groote waarschijnlijkheid bij aan het gerucht, dat Z. M. de Koning der Nederlanden eenige openingen

wil maken aan het tegenwoordig ministerie, tot het schikken der geschillen met Belgie. Men gelooft, dat in deze het gevoelen van den hertog *van Wellington* van grooten invloed zal zijn en men niet veel protokollen meer te wachten heeft.

— Volgens berigten van Liverpool moet de opschudding, door het werk der verkiezingen veroorzaakt, aldaar boven alle beschrijving zijn. De kiezers en aanhangers der beide partijen, waarvan de ministeriëlen zich door roode; de liberalen door blaauwe linten onderscheiden, waren op meer dan één punt handgemeen geweest, zoodat de konstapels de orde met moeite hadden kunnen herstellen.

Uit eene statistieke opgave wegens de parlementaire verkiezingen in het Vereenigd Koningrijk blijkt het, dat in 1832 het getal der kiezers in Engeland en Wales 619,213 bedroeg, die 471 parlementsleden benoemden, terwijl in Schotland 53 leden door 64,447 kiezers en in Ierland 105 leden door 92,152 kiezers benoemd werden. Naar de verhouding met de bevolking was toen in Engeland één volksvertegenwoordiger op 27,294, in Wales één op 27,800, in Schotland één op 44,624 en in Ierland slechts één op omtrent 74,000 inwoners.

Vroeger had het daarstellen of in orde brengen der gebouwen, waar de stemming geschiedde, ten koste der kandidaten plaats. De voor eenigen tijd door het Parlement benoemde commissie heeft den voorslag gedaan, dat die kosten voortaan door de graafschappen, steden of burgten zullen gedragen worden, en dat men de stemming in éénen dag zou doen afloopen, ten einde de omkoopingen zoo veel mogelijk te beletten.

— Naar de officiële staten heeft het inkomen des Rijks in het afgeloopen jaar 107,000 ponden sterling minder bedragen dan in 1833. De in- en uitgaande regten hebben meerder, doch de accijnsen daarentegen minder opgeleverd, dat voornamelijk daaraan toegeschreven wordt, dat de belasting op de thee van de laatsten op de eersten zijn overgebragt. Overigens meent men, dat de vermindering in de inkomsten veroorzaakt is door het reduceren van verschillende belastingen en onder anderen ook het afschaffen van de huizentaks.

— Te Falmouth zijn twee portugesche fregatten aangekomen, om den hertog *van Leuchtenberg* naar Lissabon over te brengen, wien men hier over Holland wachtende is, en die waarschijnlijk Londen bezoeken zal, alvorens zich naar Portugal in te schepen.

— De laatste berigten uit Jamaica zijn niet gunstig. Men vreesde er eenen opstand, die aangezien de verbittering duizende levens in gevaar zou kunnen brengen.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — Te *Weenen* heeft men, als plotseling, een zeldzaam beeldhouwkundig genie ontdekt in een jongeling van 20 jaren, die met armoede en gebrek heeft moeten worstelen voor het hem heeft kunnen gelukken, gedurende zes maanden de Akademie van Beeldende kunsten in die stad te bezoeken. Deze jonge beeldhouwer is de zoon van een soldaat, en genaamd Rudolf Bärnhart, en op het ellendig vertrek, 't welk hij bewoonde, heeft hij eene groote pleistergroep vervaardigd, welke een gewigt heeft van 50 quintalen. Het onderwerp is *Ariadne*, teruggehouden door *Bacchus* op het oogenblik, dat zij zich in de zee wil storten. Men roemt de geestvolle uitdrukking en juiste bearbeiding van dit beeldwerk, 't welk zoo groot is, dat men de muren van het vertrek heeft moeten afbreken, om het te vervoeren. Dit proefstuk van eenen door eigen genie gevormden kunstenaar is op eene geschikte plaats voor het publiek ten toon gesteld, en heeft den vervaardiger reeds in gunstiger omstandigheden gesteld. Hem is thans de vervaardiging opgedragen van een Christus-beeld voor eene der kerken te *Weenen*. — De koning van *Denemarken* heeft, door eenen brief van den Deenschen Sterrekundige en Staatsraad Schumacher, Hoogstdeszelfs bijzondere tevredenheid doen betuigen aan de HH. Beer en Mädler te *Berlijn*, vervaardigers van de *Mappa Selenographica* voor de kaart van de maan, waarvan reeds de helft is in 't licht verschenen. Een dergelijk bewijs van goedkeuring hebben dezelfde Heeren ontvangen van de Akademie der Wetenschappen te *Parijs* door eenen brief van den Franschen Sterrkundige Arago. — De Universiteit te *Göttingen* telt thans 878 studenten. — In eene der Bibliotheken van *Koningsbergen* heeft men een exemplaar gevonden van Spinoza's *Tractatus theologico-politicus*, voorzien met eene menigte aanteekeningen en bijvoegsels van den beroemden denker, door hem zelven geschreven. Men is bezig, dezelve voor de drukpers gereed te maken.

Italië. — De Heer Josef Micali van *Florence*, schrijver van twee met elkander in verband staande historische werken: *Italia avanti il dominio dei Romani*, en *Storia degli antichi popoli italiani*, is door den keizer van *Oostenrijk* vereerd met de ridderorde van de IJzeren Kroon van de 3de klasse, en door den koning van *Sardinië* met die van *St. Mauritius* en *St. Lazarus*. — Bij de laatste opdelvingen te *Pompeji* heeft men proeven gevonden van oude miniatuurschildering, bestaande in arabesken en Egyptische figuren op ivoor geschilderd.

Perzië. — De dagbladen hebben den dood vermeld van Fath Ali Shah van *Perzië*, en deze tijding behoort ook eenigermate tot het Letterkundige nieuws. De overledene beheerscher van *Perzië* namelijk behoorde tot die weinige Vorsten, waarvan in *Europa* de koning van *Beijeren* een voorbeeld geeft, die zich ook als Dichters en Schrijvers doen kennen. Na zijne troonsbeklimming in 1796, toen hij de rust van *Perzië*, welke daarbij eenen geweldigen schok had gekregen, hersteld had, heeft Fath Ali, die voor het aanvaarden der regering Baba Khan heette, een *Divan* of verzameling van Oden uitgegeven. Het is de gewoonte der Perzische dichters in hunne werken een dichterlijken naam aan te nemen, welken zij dan dikwijls in het laatste couplet van eenen lierzang doen voorkomen, en zoo noemt de keizerlijke dichter in zijne gedichten zich *Khakan*, 't welk keizer beteekent. Er zijn van deze verzameling drie exemplaren in *Engeland*, waarvan er twee door den Vorst zelven aan de Oost-Indische Compagnie zijn gezonden, en meesterstukken zijn van Oostersche Kalligraphie. De onlangs uitgegevene Engelsche vertaling van de Geschiedenis der *Kajars* door Sir Harford Jones is ook onder het toezigt van den Shah vervaardigd.

Frankrijk. — Te *Auxerre* is overleden de Poolsche Schrijver Mochnaczki, die zich als een der hoofden der Republikeinsche partij in den Poolschen opstand had doen kennen. Hij werd gehouden voor de meestbeduidende proza-schrijver van *Polen*, en heeft zijn werk over den Poolschen opstand, waarvan twee deelen verschenen zijn, onvoltooid gelaten.

Nederlanden. — De Heer P. O. van der Chijs te *Leijden*, reeds bekend door onderscheidene geschriften, en bijzonder door de uitgave van het Tijdschrift voor Algemeene Munt- en Penningkunde, van 't welk het 6de Stuk is verschenen, heeft eene inteekening geopend op een werk, getiteld: *Woordenboek der Munten, Muntplaatsen* enz. *van de voormalige 17 Nederlandsche Provincien.* De overweging, dat de kennis der muntsoorten, welke vroeger in de verschillende streken van *Nederland* in omloop waren, langzamerhand bij het levend geslacht noodwendig moet verloren gaan, heeft den Heer van der Chijs de moeijelijke taak doen ondernemen, om de meest volledige inlichtingen omtrent al die munten en met derzelver vervaardiging in verband staande onderwerpen in een woordenboek te vereenigen. Te dien einde worden alle bezitters van zeldzame beeldenaars, evaluatiën, plakaten enz. en vooral zij, die belangrijke handschriften omtrent vaderlandsche munten in eigendom bezitten, uitgenoodigd dezelve voor eenen bepaalden tijd ten gebruike te willen afstaan aan den genoemden schrijver, die reeds eenige jaren dezen arbeid heeft voorbereid, en ten einde daaraan de meest mogelijke volkomenheid te geven, de proefbladen, alvorens die te laten afdrukken, ter inzage zal aanbieden aan de meest kundigen in dit vak onder onze landgenooten. Zoodanige waarborgen voor eene naauwkeurige uitvoering, gevoegd bij de menigvuldige nuttigheid van het aangekondigde werk, prijzen de deelneming aan deze Vaderlandsche onderneming ten sterksten aan. — Van het Nederlandsch Bouwkunstig Magazijn (bij Schooneveld *en Zoon* te *Amsterdam*), is het eerste maandelijksche nommer verschenen. Ons niet bevoegd achtende over de innerlijke waarde van dit nieuwe Tijdschrift een oordeel te vellen, moeten wij ons vergenoegen met aan de typographische uitvoering den meest-mogelijken lof toe te kennen.

Berigten uit het gebied van Kunsten en Nijverheid.

Artillerie-materiëel geheel van ijzer vervaardigd. – In N°. 272, van 13 November ll. van ons dagblad gaven wij een kort berigt van *ijzeren affuiten*, waaromtrent door den Franschen Kapitein der Artillerie Thiéry, nadere proeven, onder toezigt van het Fransche ministerie van Oorlog, stonden genomen te worden. Deze proeven zijn dan ook genomen te La Fère en wel door eene Commissie, onder de leiding van den Franschen Luitenant-Generaal Neigre. Het verslag dier Commissie is in allen opzigte belangrijk, daar de aandacht van bijna alle Mogendheden gevestigd is op dit gewigtige vraagstuk, namelijk of het materiëel der artillerie met eene geheele omwenteling bedreigd werd. De uitkomsten, door de genomene proeven verkregen, waren beslissend; want niet alleen was de uitwerking van de schoten op de affuiten verschrikkelijk, daar hoe grooter de weerstand in ijzer was, des te grooter de werking zich betoonde, door alles te vernielen en uiteen te doen vliegen, maar ook de projectiles zelve werden tegen de sterkere en meer tegenstand biedende deelen verbrijzeld, zoodat al dit met geweld uiteen geschoten ijzer, in alle rigtingen op groote afstanden vaneen stoof, in staat om den dood of onherstelbare onheilen te veroorzaken. De uitkomsten hebben alzoo op eene allesovertuigende wijze doen zien, dat hoevele voordeelen het ijzer-materiëel ook, in een finantiëel opzigt in zich vereenigt, hetzelve de bedienings-manschappen en al wat in de nabijheid is, aan een te groot gevaar blootstelt, waardoor het een te verschrikkelijk wapen te meer in de hand van den vijand zoude worden.

Vermogen der machines in Groot-Brittanje. — Welk eene vermeerdering in de middelen van productie door de volmaking der werktuigen! In 1792 stonden die, welke men toen gebruikte, gelijk met den arbeid van 10 millioen werklieden, in 1827 met 200 millioen en in 1833 met 400 millioen. In den katoenhandel draaijen de klossen, welke toen 50 maal in eene minuut rondwentelden, thans, in zekere gevallen, 8000 maal per minuut. In eene werkplaats te Manchester zijn 136,000 spillen in beweging, die wekelijks 1,200,000 mijlen draad katoen spinnen. Te New-Lanark fabriceert M. Owen dagelijks, met 2,500 werklieden, eene hoeveelheid katoendraad welke twee en een halfmaal rondom de aarde zoude kunnen gewonden worden. Al de werktuigen in Engeland te zamen evenaren den arbeid van 400 millioen menschen.

Graanmarkt te Amsterdam.

VRIJDAG, den 9den Januarij.

TARWE. — Niets gedaan als klein gerijf: 128 & O. Rostocker f 164; — 130 witbonte Poolsche f 225.

ROGGE. — Zonder handel.

GARST. — Stil; 107 & Oldamster winter f 112.

HAVER. — Prijshoudende: 82 & Fijne f 86; — 80 dito f 84.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

VRIJDAG, den 9den Januarij.

	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4 en h. u.
NEDERLAND. pCt.			
Werk. Schuld 2½	54 3/4	54 7/8	54 7/8
dito dito 5	100 3/8	100 1/2	100 1/2
Uitgestel. dito.	1 15/64	1 3/16	
Kansbill. dito.	25 1/32	25 1/8	25 1/8
Amort. Synd. 4½	93 7/8	94	94
Dito dito. 3½	76 3/4	77	76 7/8
Schatkistbill. 6			
Oorlogslast. . 5	100	100 1/16	
Leening 1831. 6			
Hand.-Maats. 4½	103	103 1/16	
FRANKRIJK.			
Ins. Grootb. . 3			
ENGELAND.			
Dito p. 12 Aug. 3			
SPANJE.			
Certific. Amst. 5	45 1/2	46	45 7/8
Dito f 1000. . 3	27 1/4	27 5/16	27 7/8
Uitg. 3 pc. Sch. 5	16 1/8	16 5/8	16 1/4
Cort. B. Lond. 5	43 1/2	44	43 11/16
NAPELS.			
Certific. L&R. 5			
Dito Falc.&C. 5	90		
Leen. Lond. R. 5			
RUSLAND.			
Obl. Hope 1798/1816 5	103 7/8	104	
Dito 1828/29 . 5	104		

pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4 en h. u.
Cert. dito 1831/32 5	98 3/4	98 7/8	98 7/8
Obl. te Lond. 5			
Cert. te Hamb. 5			
Ins. in Assig. 6	67 5/8		
Certific. dito 6	69 1/2	69 5/8	
POLEN.			
Aand. L. fl. 300	124 3/4	124 7/8	124 7/8
PRUISSEN.			
Dito dito R. 50.	109 7/8	110 1/8	110
Neg. L. 1830. 4	99 1/2		
OOSTENRIJK.			
Aand. L. f 100.	266		
Dito dito » 250. 4			
Metalliek. . . 5	99 5/8		
Dito L. gen. . 5			
Dito. 2½	53 3/8		
Obl. Goll&C. 5	102		
Dito. 4			
Ween. B. act. 3			
N. Ween. Aand.	700		
DENEMARKEN.			
Leen te Lond. 3			
BRAZILIEN.			
Dito Rotsch. 5	79 3/4	79 7/8	79 7/8
GRIEKSCHE			
Dito te Lond. 5			

‚ Heden overleed alhier in den ouderdom van ruim *zeventig* jaren, JOANNES BAPTIST GOIJAERTS, Med. Doctor, President der Provinciale Geneeskundig Kommissie van Noord-Braband en Lid van den Raad dezer Stad.

's HERTOGENBOSCH, den 6. Januarij 1835.

‚ Heeren Officieren in de Kantonnementen worden verwittigd, dat er op aanstaanden Maandag, den 12den dezer, in de Zaal van het Lokaal *Amicitia* alhier, B A L zal gehouden worden.

J. B. GEERS,

VOERMAN van BERGEN-OP-ZOOM op BREDA, maakt het geëerd Publiek bekend, dat hij zijn LOGEMENT alhier in *Breda* veranderd is, en, in plaats van in het Logement *de Stad Diest*, zal Stallen bij ROPS, in het Logement *het Wapen van Nassau.*

VERKOOPING VAN 26 STUKS OP REFORME GESTELDE

TREK-PAARDEN,

VAN HET

BATAILLON ARTILLERIE TRANSPORTTREIN,

TEGEN KONTANTE BETALING.

Deze Verkooping zal plaats hebben op Dingsdag den 13den Januarij 1835, des morgens ten *elf* ure, ten Raadhuize van Oss, provintie Noord-Braband, door het ministerie van den Notaris DE KNOKKE VAN DER MEULEN, residerende aldaar.

STOOM-JAGT

PRINSES MARIANNE,

van *MIDDELBURG* naar *ROTTERDAM*.

Januarij 1835.

Van *Middelburg.*	Van *Rotterdam.*
Zondag den 18, 's morg. 6 uur	Dingsdag den 13, 's morg. 4 uur

HET LEESKABINET.

Mengelwerk tot Gezellig Onderhoud voor

BESCHAAFDE KRINGEN.

TE AMSTERDAM, BIJ *H. FRIJLINK.*

Aangemoedigd door het gunstig en vooral in de laatste maanden des afgeloopen jaars bijzonder toegenomen debiet van dit Maandwerk, zullen Redaktie en Uitgever bij voortduring alles aanwenden om, door belangrijken Inhoud en keurige Uitvoering, zich het vertrouwen des Publieks meer en meer waardig te maken. Dit Maandwerk bevat, behalve oorspronkelijke bijdragen, het beste wat Buitenlandsche Journalen in het vak van Wetenswaardige en Onderhoudende Lektuur opleveren.

No. 1 van den Tweeden Jaargang, dat op den 1sten dezer uitgegeven, houdt in de volgende stukken: *Gezigt van de Kaap en Pera* (met eene plaat). — *Het Kanaal van St. Quentin* (met eene plaat). — *De oorsprong der Schelde* (met eene plaat). — *Eene Amerikaansche Stoomboot* (met eene plaat). — *Nieuwe Reistafereelen van* A. DUMAS. — *Het slot van den Bergpas.* — *De Potsmaker.* — *De eerste Reis van* JACOB FAITHFUL. — *Het Nachtelijk Parijs.* — *Werkzaamheden der Nadrukkers in Noord-Amerika.* — *Getrouwheid van een Australisch Muisje.* — *Schrijfsters in Groot-Brittanje.* — *De Paddenregen.* — *Oorsprong van de Sphynx.* — *Het Wonderkind*, enz.

De prijs per Jaargang van 4 Boekdeelen of 12 Nommers (ieder Nommer van 6 Vel Compressen Druk, met 2 à 3 platen), is bij abonnement f 10,50. Afzonderlijke Nommers kosten f 1. Men teekent in bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren door het geheele Rijk.

‚ Bij M. SCHOONEVELD & ZOON, Boekhandelaren te Amsterdam, is van de pers gekomen en alom aan de Inteekenaren verzonden:

HET NEDERLANDSCH BOUWKUNSTIG MAGAZIJN, 1ste Deel 1ste Stuk, bevattende: *Inleiding; Oorspronkelijke Mededeelingen.* 1. Over den tegenwoordigen staat van het beroep van Bouwmeester (Architect), of Opzigter van Bouwkundige Ambachten in Engeland. 2. Over de uitbreiding, tot welke de beginselen der gestalte van de Klassieke Bouwkunde naar derzelver aard en oorsprong bepaald of willekeurig zijn, door *E. Trotman*, Esq. Bouwmeester. 3. Onderrigt tot de keuze van een Woonhuis, door *J. Kent*, Esq. Bouwmeester. 4. Om Lat- en Pleisterwanden Vuurproef, dat is tegen brand bestand te maken, door *T. Wilkenson*, Esq.; 5. Over het gebruik van Lood en gegoten IJzer in Huisraad of Meubelen, door *W. Bure*, Mr. Timmerman; 6. Recensien. *Mengelwerk; Algemeene, Buiten- en Binnenlandsche Berigten; Kritiek van vroegere mededeelingen; Vragen en Antwoorden; Naamlijst van afgestorvene Kunstbroeders;* alles verklaard en toegelicht door 17 Houtsnee-Platen, door D. VEELWAARD Wz. gegraveerd, in gr. 8°, op velin papier.

De *Inteekening* geschiedt voor 12 Nos. of een Jaargang, tot f 15, en blijft open tot het verschijnen van het 3de Stukje. Wordt niet *in commissie* verzonden.

Berigt van Inteekening.

Bij de Boekhandelaars JOH. NOMAN & ZOON, te Zalt-Bommel, is eene *Inteekening* geopend op *Dr. J. H. M. POPPE*, Hofraad en gewoon Hoogleeraar te Tubingen, *Nieuwe en uitvoerende Volks-Natuurkunde*, uit het Hoogduitsch vertaald naar de 2de uitgave, door K. DE KONING, Predikant te Zaandam; uit te geven in groot 8°, in twee deelen à f 4,90, waarin zullen voorkomen 13 uitslaande platen, en waarvan een *breedvoerig berigt* bij alle Boekhandelaren *gratis* te bekomen is. De inteekening blijft opengesteld tot den 1sten Maart 1835.

‚ Bij den Boekhandelaar J. VAN HOUTRIJVE, Jr., te *Dordrecht*, zijn van de pers gekomen en alom verkrijgbaar gesteld de volgende werken:

I. D. SERRURIER, Sermon sur l'attachement aux principes de la reformation etc. . . . . f —,30

II. Mr. P. S. SCHULL en A. v. D. HOOP, Bijdragen tot Boeken- en Menschenkennis, 3de Deel, 4de Stukje. Hetzelfde 4 Stukken compleet. . . . . . . f 3,—

III. A. v. D. HOOP, Jr., Johanna Shore, Treurspel in 5 bedrijven. . . . . f 1,20.

Nog zijn eenige Ex. verkrijgbaar van:

IV. ——— Het Slot van IJsselmonde, berijmd Verhaal, met eene Plaat in carton. . . . f 3,40

V. ——— en Mr. P. S. SCHULL, Vertellingen in Proza en Poëzij, in carton. . . . . f 2,50.

‚ Bij L. SCHIERBEEK, te Leeuwarden, is van de pers gekomen en alom verzonden:

I. A. TRAXEL, *het Nieuwe Frankrijk en het Nieuwe België.* Eene tijd- en zedenschildering in luimige brieven en vernuftige pennetrekken van eenen Reiziger.

II. S. F. PFEIFFER, *Reizen en Vijfjarige Gevangenschap in Algiers.* Met eene Voorrede van den Hoogleeraar SCHWARZ. Eene bijdrage tot de Algemeene Geschiedenis van 1829 en 1830.

III. BROUWER en EEKHOFF, *Nasporingen betrekkelijk de Geschiedenis der voormalige Middel-Zee in Friesland.* Met eene Voorrede en Kaart door W. VAN PEIMA.

Te BREDA, bij BROESE & COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.